

Datum van
inontvangstneming

:

18/09/2024

Zaak C-539/24**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

7 augustus 2024

Verwijzende rechter:

Nejvyšší správní soud (Tsjechië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

31 juli 2024

Verzoekende partij:

Mikroregion Porta Bohemica

Verwerende partij:

Odvolací finanční ředitelství

Voorwerp van het hoofdgeding

De verwijzende rechter behandelt een cassatieberoep dat door verweerster is ingesteld tegen een vonnis van de Krajský soud v Ústí nad Labem (rechter in eerste aanleg Ústí nad Labem, Tsjechië), waarbij het beroep van de Mikroregio Porta Bohemica tegen de beslissing van verweerster over twee aanslagen is toegewezen op grond dat de termijn voor het inleiden van een procedure tot terugvordering van subsidies en de termijn voor het nemen van een definitieve beslissing niet in acht waren genomen.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

De verwijzende rechter heeft twijfels over de verenigbaarheid van de nationale regeling die met name voorziet in een termijn van tien jaar om een beslissing ten gronde te nemen, met de verjaringsregeling van verordening nr. 2988/95 en, in dit verband, over de toepassing van deze verordening op subsidies die gedeeltelijk uit bronnen van de Unie en gedeeltelijk uit de begroting van een lidstaat worden toegekend. In dit verband stelt de verwijzende rechter drie prejudiciële vragen.

Prejudiciële vragen

1) Staat verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen toe:

a) dat een nationale regeling wordt uitgevaardigd die in de zin van artikel 3, lid 3, van deze verordening voorziet in een langere termijn voor het nemen van een beslissing ten gronde (in casu een termijn van tien jaar) dan die welke voortvloeit uit artikel 3, lid 1, vierde alinea, van deze verordening, terwijl tegelijk niet uitdrukkelijk wordt voorzien in een afzonderlijke termijn voor het inleiden van een procedure zoals bepaald in artikel 3, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 2988/95?

b) dat de lidstaat het beginpunt van de termijn om een beslissing te nemen vastlegt op de eerste dag van het volgende kalenderjaar – in plaats van het tijdstip waarop de onregelmatigheid is begaan?

2) Indien de eerste vraag, deel a), bevestigend wordt beantwoord – staat verordening nr. 2988/95 toe dat een lidstaat die van de in artikel 3, lid 3, van deze verordening geboden mogelijkheid gebruik maakt, de procedure inleidt binnen een langere termijn dan die welke voortvloeit uit artikel 3, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 2988/95? Of, indien het nationale recht niet in een specifieke termijn voor het inleiden van een procedure voorziet, moet er dan worden gehandeld overeenkomstig artikel 3, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 2988/95 en moet de procedure dan worden ingeleid binnen de daarin gestelde termijn?

3) Moet in het geval van onregelmatigheden in de zin van artikel 1, lid 1, van verordening nr. 2988/95, die zijn ontstaan bij de financiering van projecten die verband houden met een van de beleidsdomeinen van de Unie en die verband houden met subsidies die gedeeltelijk afkomstig zijn uit bronnen van de Unie, en gedeeltelijk uit bronnen van de begroting van de lidstaat, uitsluitend worden gehandeld in overeenstemming met verordening nr. 2988/95 (met inbegrip van de termijnen en definities) en moet deze verordening dus integraal worden toegepast op de onregelmatigheden? Of moet dit alleen worden gedaan met betrekking tot het onderscheidbaar deel van de subsidie uit bronnen van de Unie, terwijl met betrekking tot het onderscheidbaar deel van een subsidie dat uit de nationale begroting van de lidstaat wordt toegekend, de nationale regeling moet worden nageleefd?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

De verwijzende rechter citeert de overwegingen en de bepalingen van verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen: overweging 4, artikel 1, leden 1 en 2, artikel 2, leden 1, 3 en 4, en artikel 3, leden 1–3.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (wet nr. 218/2000 inzake begrotingsregels en tot wijziging van bepaalde daarmee samenhangende wetten; hierna: „begrotingsregels”)

Overeenkomstig § 44a, lid 9, van de begrotingsregels¹ worden heffingen wegens schending van de begrotingsdiscipline en sancties door de financiële autoriteiten behandeld overeenkomstig het daňový řád (wetboek van fiscale rechtsvordering). In het kader van een procedure inzake belastingen wegens schending van de begrotingsdiscipline heeft de persoon die de begrotingsdiscipline schendt, de hoedanigheid van belastingplichtige. Op verzoek zendt de financiële autoriteit de informatie die in het kader van de procedures betreffende de heffing is verkregen toe aan de administratieve autoriteit die de beslissing tot overdracht van middelen uit de nationale begroting, financiële activa van de staat, het staatfonds of het Národní fond (nationaal fonds) heeft genomen, alsmede aan de autoriteit die bevoegd is om dergelijke overdrachten te controleren en om toezicht uit te oefenen op het gebruik van middelen uit de nationale begroting of andere nationale financiële middelen, als het gaat om informatie met betrekking tot de invordering van heffingen wegens schending van de begrotingsdiscipline; dit geldt ook voor de bevoegde autoriteit van de Europese Unie en de administratieve autoriteit die betrokken is bij het beheer van deze vanuit het buitenland overgemaakte middelen. Een boete die het gevolg is van een schending van de begrotingsdiscipline voorafgaand aan de aanslag, wordt betaald binnen een termijn van 30 dagen na de kennisgeving van de aanslag. De heffing en de sanctie kunnen worden opgelegd binnen een termijn van ten hoogste tien jaar te rekenen vanaf 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin schending van de begrotingsdiscipline heeft plaatsgevonden².

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure in het hoofdgeding

- 1 Bij beslissing van 4 april 2014 heeft het Ministerstvo životního prostředí (ministerie van Milieu, Tsjechië) verzoekster in het kader van het Operační program životní prostředí (operationeel programma „milieu”) middelen uit het Cohesiefonds toegekend voor het project „Protipovodňová opatření pro

¹ De zaak is behandeld in overeenstemming met de begrotingsregels die tot en met 19 februari 2015 van kracht waren. Eenzelfde regeling is nu opgenomen in § 44a, lid 11, van de begrotingsregels.

² Volgens de verwijzende rechter doet hetzelfde probleem zich in juridisch vergelijkbare gevallen voor wanneer de administratieve autoriteiten handelen overeenkomstig § 22, lid 13, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (wet nr. 250/2000 inzake de begrotingsregels voor de begroting van lokale besturen) of § 11a, lid 6, zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (wet nr. 256/2000 betreffende het nationaal fonds voor landbouwinterventies en tot wijziging van bepaalde andere wetten), in de versie die van kracht was tot en met 11 februari 2008.

Mikroregion Porta Bohemica” (maatregelen ter bescherming tegen overstromingen voor de microregio Porta Bohemica). Verzoekster heeft voor dit project in het kader van hetzelfde programma verdere financiering ontvangen op basis van een steunovereenkomst van 15 april 2014 van het Státní fond životního prostředí České republiky (nationaal milieufonds van de Tsjechische Republiek, Tsjechië; hierna: „Fonds”). Het totale subsidiebedrag bedroeg 5 655 899,70 CZK. De eigen middelen van verzoekster bedroegen 628 433,30 CZK. Op 8 december 2014 werd 312 795,38 CZK uit het Fonds en 5 317 521,58 CZK uit het Cohesiefonds op rekening van verzoekster geboekt.

- 2 Op 26 februari 2020 heeft de belastingdienst bij verzoekster een belastingcontrole ingesteld, na afloop waarvan zij op 10 september 2021 twee aanslagen heeft gevestigd inzake een heffing wegens schending van de begrotingsdiscipline met betrekking tot de financiële middelen die op grond van bovengenoemde beslissing en overeenkomst werden verstrekt. Verzoekster heeft tegen deze aanslagen bezwaar ingediend. Verweerster heeft het bezwaar verworpen, aanslag nr. 1 bevestigd en aanslag nr. 2 aldus gewijzigd dat een onjuiste formulering werd gecorrigeerd. De beslissing van verweerster is op 19 december 2022 aan verzoekster betekend, waarna zij tegen deze beslissing beroep heeft ingesteld bij de Krajský soud v Ústí nad Labem (rechter in eerste aanleg Ústí nad Labem, Tsjechië).
- 3 Bij vonnis van 25 maart 2024, zaaknummer 141 Af 3/2023-53, heeft de rechter in eerste aanleg dit beroep toegewezen en de beslissing van verweerster vernietigd op grond dat de vervaltermijn voor het vestigen van een heffingsaanslag was verstreken. De rechter in eerste aanleg heeft vastgesteld dat de betrokken subsidie *met name* uit de begroting van de Europese Unie was toegekend. Indien een marktdeelnemer zich niet heeft gehouden aan de voorwaarden van een (zelfs gedeeltelijk) uit bronnen van de Unie toegekende subsidie, vormt dit een onrechtmatige uitgave, dat wil zeggen een onregelmatigheid in de zin van verordening nr. 2988/95. Volgens de rechter in eerste aanleg is het begin van de vervaltermijn voor de inleiding van de procedure tot terugbetaling van de subsidie (in casu vier jaar overeenkomstig artikel 3, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 2988/95) en de vaststelling van een definitieve beslissing ten gronde (in casu acht jaar, overeenkomstig artikel 3, lid 1, vierde alinea, van verordening nr. 2988/95; zie ook artikel 3, lid 2, van verordening nr. 2988/95, dat betrekking heeft op de periode om het besluit waarbij de terugbetaling van de subsidie wordt gelast, uit te voeren) uiterlijk het tijdstip waarop de overeenkomst is gesloten, dat wil zeggen op 15 april 2014 (eventueel 3 juni 2014 voor wat betreft de publicatie van bijlage 1 en 18 november 2014 voor wat betreft de publicatie van bijlage 2). De rechter in eerste aanleg heeft vastgesteld dat noch de periode van vier jaar voor het inleiden van de procedure in acht was genomen, aangezien de belastingcontrole was ingeleid op 26 februari 2020, noch de termijn van acht jaar voor het nemen van een definitieve beslissing, die pas in 2022 is genomen en definitief is geworden. Zo heeft de rechter in eerste aanleg het tijdstip waarop de „onregelmatigheid” in de zin van artikel 1 van verordening nr. 2988/95 is begaan, als het begin van de verjaringstermijn beschouwd.

- 4 Verweerster [verzoekster tot cassatie bij de Nejvyšší správní soud (hoogste bestuursrechter, Tsjechië)] heeft tegen deze uitspraak van de rechter in eerste aanleg cassatieberoep ingesteld.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 5 Verweerster betwist de rechtsopvatting van de rechter in eerste aanleg over het verval.
- 6 Volgens verweerster hoefde verordening nr. 2988/95 niet in het geheel te worden toegepast op de vastgestelde onregelmatigheid, aangezien het mogelijk was het deel van de financiële middelen die van de lidstaat afkomstig waren, te onderscheiden, zodat ten aanzien van de uit de begroting van de Tsjechische Republiek toegekende middelen, niets eraan in de weg staat dat de vervaltermijn overeenkomstig het nationale recht wordt berekend (§ 44a, lid 9, van de begrotingsregels). Bovendien heeft de rechter in eerste aanleg volgens verweerster bij de beoordeling van de vervaltermijn voor het nemen van een beslissing tot inleiding van de procedure („vervolgning“), om terugbetaling van de subsidie te verkrijgen, in voorkomend geval een vervaltermijn voor het nemen van een beslissing tot terugvordering van de toegekende subsidie, geen rekening gehouden met artikel 3, lid 3, van verordening nr. 2988/95, die de lidstaten toestaat een langere termijn toe te passen dan die van [artikel 3], lid 1 of 2 van deze verordening. In casu is deze langere termijn net in § 44a, lid 9, van de begrotingsregels opgenomen.
- 7 Verzoekster voert aan dat de rechter in eerste aanleg de zaak correct heeft beslecht en dat deze zaak in haar geheel in overeenstemming met de verordening had moeten worden behandeld, dat wil zeggen voor de volledige heffing, ongeacht of zij betrekking heeft op middelen uit bronnen van de Unie dan wel op middelen uit de nationale begroting. Volgens verzoekster heeft de rechter in eerste aanleg ook correct gehandeld door de termijnen van artikel 3, lid 1, van verordening nr. 2988/95 in acht te nemen en geen rekening te houden met de termijn van § 44a, lid 9, van de begrotingsregels.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzingsbeslissing

- 8 In het kader van de eerste en de tweede prejudiciële vraag verwijst de verwijzende rechter in de eerste plaats naar de verhouding tussen de verjaringstermijnen van artikel 3 van verordening nr. 2988/95 en de verjaringsregels van de laatste volzin van § 44a, lid 1, van de begrotingsregels. De verwijzende rechter wenst in de eerste plaats te vernemen of deze nationale regeling verenigbaar is met verordening nr. 2988/95 wat betreft de door deze richtlijn aan de lidstaten toegekende mogelijkheid om een eigen wettelijke regeling in de zin van artikel 3, lid 3, van verordening nr. 2988/95 vast te stellen.
- 9 Volgens de verwijzende rechter kunnen de lidstaten overeenkomstig artikel 3, lid 3, van richtlijn nr. 2988/95 op nationaal niveau langere termijnen toepassen

dan die welke voortvloeien uit de algemene regeling van deze verordening en, zoals blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie, zijn hun bevoegdheden op dit gebied ruim³, hoewel de beginselen van rechtszekerheid en evenredigheid⁴ in acht moeten worden genomen. Een termijn van vijf jaar voor het inleiden van een procedure, eventueel tien jaar voor het nemen van een beslissing ten gronde⁵, werd geacht te voldoen aan het evenredigheidsvereiste, terwijl termijnen van 20 of 30 jaar voor het inleiden van een procedure niet voldeden aan het evenredigheidsvereiste⁶. Volgens de verwijzende rechter kan daaruit worden afgeleid dat de regeling van verordening nr. 2988/95 inzake de duur van vervaltermijnen subsidiair is indien de duur van deze termijnen, in voorkomend geval sommige ervan, niet (overeenkomstig het evenredigheidsvereiste) op nationaal niveau zou worden vastgesteld⁷.

- 10 Bijgevolg zijn volgens de verwijzende rechter, indien op nationaal niveau niet in een vervaltermijn is voorzien, in beginsel de vervaltermijn van vier jaar voor het inleiden van de procedure en de termijn van acht jaar voor het nemen van een beslissing ten gronde van toepassing (berekend als het dubbele van de in artikel 3, lid 3, vierde alinea, van verordening nr. 2988/95 bedoelde termijn voor het inleiden van de procedure). Indien de nationale wetgever echter gebruik heeft gemaakt van de door verordening nr. 2988/95 geboden mogelijkheid om een langere termijn vast te stellen voor een of meer van de betrokken vervaltermijnen, lijkt het erop dat in de eerste plaats de uit de nationale wetgeving voortvloeiende langere termijnen moeten worden toegepast. Volgens de verwijzende rechter staat het Unierecht er in een dergelijk geval niet aan in de weg dat de termijn voor het nemen van een beslissing ten gronde op nationaal niveau anders wordt geregeld dan in de vorm van het dubbele van de op nationaal niveau vastgestelde openingstermijn. Indien het Unierecht dit echter niet zou toestaan, verwijst de verwijzende rechter naar het argument van de verweerster (verzoekster tot cassatie) dat een dergelijke uitlegging in casu formalistisch en moeilijk te rechtvaardigen zou zijn en tegelijk afbreuk zou doen aan de ruime bevoegdheid van de lidstaten om de betrokken termijn naar eigen goeddunken (behoudens de

³ Arresten van 2 maart 2017, *Glencore Céréales France*, C-584/15, EU:C:2017:160, punten 64-65; 22 december 2010, *Corman*, C-131/10, EU:C:2010:825, punten 49 en 54; 17 september 2014, *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, punten 55-56.

⁴ Arrest *Glencore Céréales France*, punten 72 en 74.

⁵ Arrest *Glencore Céréales France*, punt 74.

⁶ Arresten *Cruz & Companhia*, punten 61 en 63; 5 mei 2011, *Ze Fu Fleischhandel en Vion Trading*, C-201/10 en C-202/10, EU:C:2011:282, punten 43, 45 en 47. De verwijzende rechter verwijst in dit verband ook naar het arrest van 8 mei 2024, *Republik Österreich tegen GM*, C-734/22, EU:C:2024:395, punten 30 en 33, dat evenwel betrekking had op de algemene civielrechtelijke verjaringstermijnen en op de vraag of een verjaringsregel van minder dan vier jaar, dat wil zeggen een periode om „de vervolging in te leiden”, eventueel kon worden beschouwd als een „sectoriële periode” in de zin van artikel 3, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 2988/95.

⁷ Conclusie van advocaat-generaal Campos Sánchez-Bordona van 8 september 2016, *Glencore Céréales France*, C-584/15, EU:C:2016:655, punt 84.

hierboven genoemde beperkingen) in de nationale wetgeving te regelen, zoals het Hof op dit punt reeds heeft geoordeeld.

- 11 De verwijzende rechter is van oordeel dat in de gevallen waarin het Hof zich heeft uitgesproken over de „dubbele” termijn voor het nemen van een beslissing ten gronde ten opzichte van de termijn voor het inleiden van de procedure, hij dit in een andere context en zonder duidelijke conclusie heeft gedaan⁸. Volgens de verwijzende rechter is het dan ook twijfelachtig of het gerechtvaardigd is – en in overeenstemming met de bewoordingen en het doel van de Unieregeling – om geen rekening te houden met een langere termijn voor het nemen van een beslissing ten gronde waarin uitdrukkelijk op nationaal niveau is voorzien, wanneer een lidstaat tegelijkertijd besluit de termijn voor het inleiden van vervolging (zoals voorzien in verordening nr. 2988/95) niet te verlengen of te regulariseren.
- 12 De betrokken nationale regeling inzake verjaringstermijnen (eventueel vervaltermijnen) ter zake voorziet niet in een specifieke termijn voor het inleiden van de procedure, noch in een specifieke termijn voor het nemen van een beslissing, maar stelt één enkele dwingende termijn vast voor het vaststellen van een beslissing tot terugvordering van alle toegekende middelen of een deel ervan. Volgens de verwijzende rechter kan worden aangenomen dat het gaat om een dwingende vervaltermijn waarin de nationale wet voorziet, dat wil zeggen in overeenstemming met artikel 3, lid 1, vierde alinea, van verordening nr. 2988/95, een absolute termijn waarbinnen de hele procedure moet worden gevoerd, te rekenen vanaf de inleiding ervan tot aan het nemen van een beslissing.
- 13 In casu heeft de rechter in eerste aanleg geweigerd om de in de begrotingsregels vastgestelde vervaltermijn van tien jaar toe te passen, op grond dat er een leemte in die nationale regeling bestond. Deze rechter heeft immers vastgesteld dat de begrotingsregels geen uitdrukkelijke bepaling bevatten over vervaltermijnen voor het inleiden van een procedure en voor het uitvoeren van een beslissing tot teruggave van subsidies, zodat met name bij gebreke van een vervaltermijn voor het inleiden van een procedure, volgens de rechtspraak van het Hof niet kan worden beoordeeld of is voldaan aan het beginsel dat de termijn voor het nemen van een invorderingsbeslissing maximaal het dubbele bedraagt van de termijn voor het inleiden van een procedure⁹.
- 14 De verwijzende rechter heeft in zijn arrest van 18 maart 2022, zaak 5 Afs 4/2021-66, nr. 4333/2022 Sb. NSS benadrukt dat de termijn van artikel 3, lid 1, vierde alinea, van verordening nr. 2988/95 een „absolute verjaringstermijn voor de

⁸ De verwijzende rechter verwijst in dit verband bijvoorbeeld naar het arrest Glencore Céréales France.

⁹ In dit verband verwijst de rechter in eerste aanleg naar het arrest van de verwijzende rechter van 15 februari 2024, zaak nr. 4 Afs 52/2023-85, punten 37 en 38, volgens hetwelk het Hof van Justitie, „gelet op het rechtszekerheidsbeginsel, een maximale en onoverschrijdbare grens vereist, vanaf welke de onregelmatigheid van een marktdeelnemer niet meer kan worden vervolgd. Tegelijkertijd wijst de rechter in dit verband specifiek op het dubbele van de termijn voor het inleiden van een procedure tot terugbetaling van subsidie”.

vervolging van onregelmatigheden”¹⁰ vormt. In dat arrest heeft de verwijzende rechter zich echter niet uitgesproken over de vraag of een lidstaat in die zin gebruik kan maken van de hem door artikel 3, lid 3, van verordening nr. 2988/95 geboden mogelijkheid om enkel de termijn voor het nemen van de beslissing te regelen (overeenkomstig artikel 3, lid 3, vierde alinea, van verordening nr. 2988/95), zonder een termijn voor het inleiden van een procedure („vervolging”) (in de zin van artikel 3, lid 1, eerste alinea, van voornoemde verordening) te regelen, aangezien de termijn voor het nemen van een beslissing waarin terugbetaling van de toegekende subsidie wordt gelast, eveneens overeenkomstig het nationale recht is beperkt. Het is evenwel duidelijk dat de verwijzende rechter reeds toen onzeker was over de uitlegging van het Unierecht.

- 15 Zoals de verwijzende rechter reeds heeft opgemerkt, rijzen in die omstandigheden verschillende vragen. De eerste vraag heeft betrekking op de kwestie of de termijnregeling van § 44a, lid 9, van de begrotingsregels voldoende volledig zijn om deze in plaats van de in artikel 3, lid 1, eerste en de vierde alinea, van verordening nr. 2988/95 toe te passen en eventueel, of het voor een lidstaat mogelijk is slechts een „langere” termijn voor het nemen van een beslissing te regelen, zonder ook een „kortere” termijn voor het inleiden van een procedure te regelen. De tweede vraag heeft daarentegen betrekking op de kwestie of een lidstaat die in zijn nationale recht slechts voorziet in deze „langere” termijn voor het nemen van een beslissing, subsidiair of „aanvullend” de Unierechtelijke termijn voor het inleiden van een procedure („vervolging”) in de zin van artikel 3, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 2988/95 moet toepassen (de autoriteiten van de lidstaat zouden dus binnen een vervaltermijn van tien jaar kunnen beslissen, maar moeten tegelijkertijd binnen een termijn van vier jaar de procedure of de „vervolging” inleiden). Vereist het Unierecht aldus dat de nationale wettelijke regeling alle soorten termijnen van artikel 3, leden 1 en 2, van verordening nr. 2988/95 regelt, of laat het ook toe om slechts enkele daarvan te regelen, zodat deze termijnen aanvullend zijn op die van artikel 3, leden 1 en 2, van verordening nr. 2988/95, net in die mate dat zij door een nationale regeling zijn „behelst”? Daarentegen rijst de vraag of bij een combinatie van een Unierechtelijke termijn voor het inleiden van vervolging en een termijn van tien jaar waarbinnen een beslissing moet worden genomen, de termijn voor het nemen van een beslissing het dubbele van de termijn voor het inleiden van vervolging mag overschrijden (zie artikel 3, lid 1, vierde alinea, van verordening nr. 2988/95) zonder echter de termijn te overschrijden die het Hof in beginsel toelaatbaar acht (tien jaar). Dit doet ook de vraag rijzen of de lidstaten het tijdstip waarop de termijn begint te lopen voor het nemen van een beslissing, kunnen wijzigen van de datum waarop de onregelmatigheid is begaan naar de eerste dag van het volgende kalenderjaar, zoals de Tsjechische wetgever heeft gedaan in § 44a, lid 9, van de begrotingsregels.

¹⁰ Punten 36 en 38 van arrest 4 Afs 52/2023-85, waarin de verwijzende rechter verwijst naar de formulering van punt 63 van het arrest van het Hof van Justitie van 11 juni 2015, [REDACTED] C-52/14, EU:C:2015:381.

- 16 Volgens de verwijzende rechter lijken verschillende elementen het standpunt te ondersteunen dat de Tsjechische nationale regeling in overeenstemming kan zijn met de vereisten van het Unierecht. In het licht van de in punt 9 van deze samenvatting aangehaalde arresten van het Hof van Justitie, lijkt het begrip „verjaring” in de zin van § 44a, lid 9, van de begrotingsregels nauwkeuriger te zijn dan de termijnen van de algemene regels van andere lidstaten, ten aanzien waarvan het Hof de verenigbaarheid ervan met artikel 3, lid 3, of artikel 3, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 2988/95 niet ter discussie heeft gesteld. In dit verband gaat het dus om het feit dat de algemene civielrechtelijke (verjarings)termijnen minder nauwkeurig zijn dan de vervaltermijn van § 44a, lid 9, van de begrotingsregels op grond waarvan de procedure niet alleen moet worden ingeleid, maar ook definitief moet worden afgerond. Bovendien gaat het om een specifieke regeling van de termijn voor de uitoefening van het recht van de administratieve autoriteit om terug te vorderen wat de subsidieverlenende instantie onrechtmatig met middelen van de Unie heeft betaald aan de begunstigde van de middelen.
- 17 Wat de derde prejudiciële vraag betreft, vraagt de verwijzende rechter zich af of de doeltreffende bestrijding van „fraude waardoor de financiële belangen van de Gemeenschappen worden geschaad, [waarvoor] een gemeenschappelijk juridisch kader moet worden geschapen voor alle communautaire beleidsgebieden” (vierde overweging van de considerans van verordening nr. 2988/95) of een „algemene regeling inzake homogene controles en administratieve maatregelen en sancties met betrekking tot onregelmatigheden ten aanzien van het gemeenschapsrecht”, die „de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen beogen te beschermen” (artikel 1, lid 1, van verordening nr. 2988/95) vereisen dat bij procedures voor de terugbetaling van subsidies (zoals in casu) die zowel uit bronnen van de Unie als uit nationale bronnen worden gefinancierd en die de doelstelling van een beleid van de Unie nastreven, enkel kan worden gehandeld op grond van de rechtstreeks toepasselijke bepalingen van het Unierecht, met inbegrip van de toepasselijke termijnen, definities en begrippen (met name de term „onregelmatigheid”), dan wel of het mogelijk is om, in het geval van onderscheidbare middelen die uit bronnen van de Unie werden verkregen, te handelen op grond van rechtstreeks toepasselijke bepalingen van het Unierecht (in casu verordening nr. 2988/95), en in het geval van onderscheidbare middelen die uit de begroting van de lidstaat zijn verkregen, op grond van de bepalingen van het nationale recht (in dit geval § 44a, lid 9, van de begrotingsregels).
- 18 Verweerster (verzoekster tot cassatie) bevestigt dat de subsidie grotendeels, maar niet volledig met middelen van de Unie, is toegekend. In totaal werd 85 % van de subsidiabele uitgaven gedekt door de begroting van de Unie, terwijl de resterende 15 % bestond uit 5 % aan middelen van het Fonds en 10 % aan eigen middelen van verzoekster. Van het totale bedrag van de wegens schending van de begrotingsdiscipline opgelegde belasting van 1 333 735 CZK is het bedrag van 74 089 CZK, dat overeenkomt met 5 % van de heffing en de financiële middelen van de lidstaat, dus relatief marginaal. In het geval van de heffing die aan het Fonds moet worden betaald, gaat het niet om middelen van de Unie en het lijkt volgens de verwijzende rechter op zijn minst twijfel of verordening nr. 2988/95

van toepassing is op de termijn voor het opleggen van de aan het Fonds te betalen heffing.

- 19 In dit verband vestigt de verwijzende rechter de aandacht op het argument van verweerster (verzoekster tot cassatie) dat verwijst naar punt 31 van het arrest van het Hof van 13 juli 2023, *Napfény-Toll*, C-615/21, EU:C:2023:573, waarin het Hof zich afvroeg of de termijnen van verordening nr. 2988/95 ook van toepassing waren op nationale procedures voor de inning van btw-ontvangsten. Volgens verweerster is het immers niet mogelijk het nadeel dat is toegebracht aan de begroting van de Europese Unie als bedoeld in verordening nr. 2988/95, gelijk te stellen met het nadeel aan de begroting van verschillende lidstaten. Bijgevolg is verweerster van mening dat de termijnen van verordening nr. 2988/95 niet van toepassing kunnen zijn op subsidies uit de begroting van de Tsjechische Republiek, noch op heffingen die aan de nationale begroting worden betaald. Verweerster is er dus van overtuigd dat met betrekking tot gelden die uit de begroting van de Tsjechische Republiek zijn toegekend, niets eraan in de weg staat dat de vervaltermijn wordt berekend overeenkomstig § 44a, lid 9, van de begrotingsregels zoals die in casu van toepassing zijn.
- 20 Anderzijds kunnen overweging 4 en artikel 1, lid 1, van verordening nr. 2988/95 in aanmerking worden genomen en de daarmee verband houdende bepalingen (artikel 1, lid 2, en artikel 2, leden 1 en 3, van deze verordening), die gericht zijn op een zekere uniformisering van de procedures in de Europese Unie teneinde haar middelen op haar respectieve werkterreinen te beschermen. In onderhavige zaak, waar middelen van de Unie zijn overgemaakt uit het Cohesiefonds, kunnen soortgelijke verbanden met de gedeelde bevoegdheden op het gebied van economische, sociale en territoriale samenhang worden overwogen [artikel 4, lid 2, onder c), VWEU] juncto artikel 174 VWEU of artikel 175, eerste volzin, VWEU, eventueel met de gedeelde bevoegdheden op milieugebied [artikel 4, lid 2, onder e), VWEU] in verband met het milieubeleid van de Unie (met name artikel 191 VWEU, nu artikel 192, lid 4, VWEU bepaalt dat „onverminderd bepaalde door de Unie vastgestelde maatregelen [...] de lidstaten zorg [dragen] voor de financiering en de uitvoering van het milieubeleid”).
- 21 Met zijn derde prejudiciële vraag wenst de verwijzende rechter dus te vernemen of het in het geval van projecten die uit bronnen van de Unie en van een lidstaat worden gefinancierd, verordening nr. 2988/95 (met inbegrip van termijnen en het begrip „onregelmatigheid”) moet worden toegepast op het gehele aldus toegekende bedrag, dan wel of moet worden gehandeld, wat betreft het aandeel dat uit bronnen van de Unie is toegewezen, overeenkomstig verordening nr. 2988/95 en, voor het deel uit nationale bronnen, overeenkomstig de relevante bepalingen van het nationale recht, en in welke mate het door de subsidie nagestreefde beleid van de Unie een rol speelt. Deze vraag betreft ook de kwestie of in een dergelijk geval een onderscheid moet worden gemaakt tussen de situatie waarin het bedrag van een subsidie bij één enkele [beslissings]handeling is toegekend, en de situatie waarin het meerdere handelingen waren en kan worden vastgesteld naar welke bron de betreffende handeling verwijst.